

LUYỆN TẬP PHÂN TÍCH VÀ TỔNG HỢP

1. Đọc các đoạn trích sau và cho biết tác giả đã vận dụng phép lập luận nào và vận dụng như thế nào.

a) *Thơ hay là hay cả hồn lẫn xác, hay cả bài [...] không thể tóm tắt thơ được, mà phải đọc lại. Cái thú vị của bài "Thu điếu" ở các điệu xanh : xanh ao, xanh bờ, xanh sóng, xanh tre, xanh trời, xanh bèo, có một màu vàng đậm ngang của chiếc lá thu rơi ; ở những cử động : chiếc thuyền con lâu lâu mới nhích, sóng gợn tí, lá đưa vèo, tầng mây lơ lửng, ngo trúc quanh, chiếc cần buông, con cá động ; ở các vần thơ : không phải chỉ giỏi vì là những từ vận hiểm hóc, mà chính hay vì kết hợp với từ, với nghĩa chữ, đến một cách thoả mái đúng chõ, do một nhà nghệ sĩ cao tay ; cả bài thơ không non ép một chữ nào, nhất là hai câu 3, 4 :*

Sóng biếc theo làn hơi gợn tí,

đối với :

Lá vàng trước gió khẽ đưa vèo.

thật tài tình ; nhà thơ đã tìm được cái tốc độ bay của lá : vèo, để tương xứng với cái mức độ gợn của sóng : tí.

(Toàn tập Xuân Diệu, tập 6)

b) *Mấu chốt của thành đạt là ở đâu ? Có người nói thành đạt là do gặp thời, có người lại cho là do hoàn cảnh bức bách, có người cho là do có điều kiện được học tập, có người lại cho là do có tài năng trời cho. Các ý kiến đó mỗi ý chỉ nói tới một nguyên nhân, mà lại đều là nguyên nhân khách quan, họ quên mất nguyên nhân chủ quan của con người.*

Thật vậy. Gặp thời tức là gặp may, có cơ hội, nhưng nếu chủ quan không chuẩn bị thì cơ hội cũng sẽ qua đi. Hoàn cảnh bức bách tức là hoàn cảnh khó khăn buộc phải khắc phục. Nhưng gặp hoàn cảnh ấy có người bi quan, thất vọng, chán nản, thôi chí ; có người lại gồng mình vượt qua. Điều kiện học tập cũng vậy, có người được cha mẹ tạo cho mọi điều kiện thuận lợi, nhưng lại mải chơi, ăn diện, kết quả học tập rất bình thường. Nói tới tài năng thì ai cũng có chút tài, nhưng đó chỉ mới là một khả năng tiềm tàng, nếu không tìm cách phát huy thì nó cũng bị thu i chột. Rút cuộc mấu chốt của thành đạt là ở bản thân chủ quan mỗi người, ở tinh thần kiên trì phấn đấu, học tập không mệt mỏi, lại phải

trau dồi đạo đức cho tốt đẹp. Không nên quên rằng, thành đạt tức là làm được một cái gì có ích cho mọi người, cho xã hội, được xã hội thừa nhận.

(Nguyễn Hương, Trò chuyện với bạn trẻ)

2. Hiện nay có một số học sinh học qua loa, đồi phó, không học thật sự. Em hãy phân tích bản chất của lối học đồi phó để nêu lên những tác hại của nó.
3. Dựa vào văn bản *Bàn về đọc sách* của Chu Quang Tiêm, em hãy phân tích các lí do khiến mọi người phải đọc sách.
4. Hãy viết đoạn văn tổng hợp những điều đã phân tích trong bài *Bàn về đọc sách*.